

LA EPISTOLA DEL APOSTOL SAN PABLO A LOS FILIPENSES

YA'A KUU CARTA JA NI CHAA SAN PABLO APOSTOL NUU ÑAYIVI ÑUU FILIPOS

1 Máá-rí kákuu Pablo jíin Timoteo, mozo Jesucristo, te káchaa-ri tutu yá'a nuu táká ñayivi ndóo kákandíja nuu Cristo Jesús, ja káxiukú-i ini ñuu Filipos, jíin núu cháa ja kándito-de-i, jíin núu cháa kájatíñu nuu-í. ²Tu'un luu ío ini, jíin tú'un kuaká'nu ini, ja kíi nuu máá Táa-yo Dios jíin núu máá Jító'o-yo Jesucristo, ná koo jíin-ró jíná'an-ró.

Ja ní nakuatá'ú Pablo nuu Dios

³Nakuatá'ú-rí nuu Dios máá-rí ndíta'an jínu ja núku'un ini-ri róo jíná'an-ró. ⁴Nú jikán ta'u-rí, te nene kúsi ini-ri jikán ta'u-rí ja'á róo jíná'an-ró. ⁵Chi ni chindéé tá'an-ró jíin-rí skáka-yó tú'un va'a onde kiví xnáñúú, te onde vina. ⁶Te jáni ndija ini-ri ja síjínu ná'in-yá tiñu va'a ja ní skéj'á-yá jíin-ró, te súan kuu-ga-ya jíin onde kiví ndíi Jesucristo. ⁷Te suni ío va'a ja súan nákanini ini-ri ja kúu taká róo, chi ñú'un ini anú-ri ja kúu róo, chi ni kani'in táká-ni yóo tu'un luu ío ini-ya, te káchindéé tá'an-ró

jíin-rí kiví kánde-ri vekaa jíin ja káka'an-yo ja'á tú'un va'a jíin ja káxndeá-ga-yo. ⁸Chi Dios kúu testigo-ri ja jiní-ya ná ku'a kúu ini-ri ja kúu taká róo, jíin ja maní-rí jíin-ró, nátu'un maní Jesucristo jíin-ró. ⁹Te jikán ta'u-rí ya'á. Kuní-ri ja ná kúndá'ú-ga ini-ro tá'an-ró, te ná skuá'a-ga-ro júku'un-ga ini-ro tú'un-ya, te nde'é-ró ndéja ío va'a, ¹⁰náva'a kuu kuatú'un-ró máá ja va'a, te suni náva'a ná koo káji ini-ro, te tú nakuxndíi-ya sikí-ro kiví ndíi Cristo, ¹¹te suni náva'a ná kúkútu-ro jíin tíñu ndaa sá'a Jesucristo. Jíin kúu ja nákana jaa-yo Dios, jíin ja ká'an jínú'un-yó jíin-yá.

Modo ni jika máá tú'un va'a

¹²Ñáni, kuní-ri ja ná kuní-ro ná tundó'o ni ta'an-ri, chi ni jicha-ga tu'un va'a ni sá'a. ¹³Te taká ñayivi ká'io ini palacio, jíin sáva-ga-i, ni kajini tu'un-i ruu ndasa kánde-ri vekaa ja sikí Cristo. ¹⁴Te kuachi ja nú'ni-ri kánde-ri vekaa, yuán

ní kayija iní sava ñani-yo já káchiñú'un-de máá Jító'o-yo. Te nī kachundéé téyí-gá iní-de kájani-de tu'un va'a, te tuká káyu'ú-de.

¹⁵Ndaa, chí sava ñayivi, kájani-i tu'un Cristo siki tú'un kuásun iní, jíin já kástátá'an-i. Ko sava-i, suni kájani-i tu'un siki já ká'io va'a iní-i. ¹⁶Te sava-i kájani-i tu'un Cristo ja skuikín-ni-i tixin, te tú ndija-i, chí kákuni-i ja xndéa-ga-i tündó'o vekaa siki-rí. ¹⁷Ko sava-i kájani-i tu'un va'a chí kúndá'ú iní-i ruu, te a kájiní-i ja ndúkú íchi-rí ka'an-ri ja'a tú'un va'a. ¹⁸Tú naún sá'a núsáa, chí taká-ni modo jichá tu'un Cristo, vasa káka'an siki-i, xí ká'an ndaa-i. Te ya'á kúu ja kúsi iní-ri sá'a, te nī ma ndí'i kuti já kúsi iní-ri. ¹⁹Chí jiní-ri ja yá'á kúu ja náma ruu, jíin já kájikan ta'u-ro, jíin já chindéé chítuu Espiritu Jesucristo ruu. ²⁰Chí ñúkuu iní-ri, te kuní ndásí iní-ri, ja má kúka nuu kúti iní-ri, chí sua ná chundéé téyí iní-ri, náva'a ná ndúñá'nu Cristo sá'a máa-rí vina, nátu'un ní ní kii-ri, te vasa ná kúu-ri xí kúchaku-ri. ²¹Chí ja chakú-ri kúu ja jíka-ri jíin máa Cristo, te ja kúu-ri kúu ja ní'in-ga-ri. ²²Ko nú kuchaku-ga-ri, te súan ni'in-rí siki táka tínu nī sá'a-ri tú jiní-ri ndé ichi tíin-ri vii. ²³Chí ma'ñú ndéndúú tu'un yá'a kándeé ni'in-ri. Te kúu iní-ri no'on-ri kunchaa-ri jíin Cristo. Yuán kúu máa já vá'a xaa-gá. ²⁴Ko ja ná kúchaku núu-ga-ri kúu ja kánúú-gá ja siki róo jíná'an-ró. ²⁵Súan jáni ndija iní-ri. Yuán kúu ja jiní-ri ja kúkuu-ga-ri jíin-ró jíná'an-ró, náva'a ná kándíja va'a-ga-ro, te kusii-gá iní-ro.

²⁶Náva'a kusii-gá iní-ro jíná'an-ró jíin Cristo Jesús ja siki róu, chí jaa tuku-ri nuu-ro. ²⁷Máni ná káka kuu va'a-ró jíná'an-ró, nátu'un kánúú máa siki tú'un va'a Cristo, náva'a vasa ná jaa-ri te kuni-ri nuu-ro, xí vasa ná kúnchaa jíka-rí, ko kuni tu'un-ri róo ja ká'íin ni'in-ró jíin íin-ni xini, te jíin já íin ká'nu-ni kásatínu ni'in-ró siki tú'un va'a ja kákandíja-yó. ²⁸Te ma yú'ú kuti-ro sá'a ja kájito u'u róo, chí yuán kúu tu'un ja náa íi máa jíná'an, ko róo, a kaku-ró jíná'an-ró, chí ya'á sá'a Dios. ²⁹Chí nī ja'a Cristo uu tu'un nuu-ro jíná'an-ró. Nasu máa íin ja ná kándíja-ró núu-yá, chí suni ja ná ndó'o-ró já siki máa-yá. ³⁰Te suni kándo'o-ró nátu'un nī kajini-ro já ndó'o-ri, te vina a nī kajini tu'un-ró já jíku jíin-rí.

Ja ní sásúchí-yá máa-yá

2 Núsáa te jíin tú'un ndéé ío iní Cristo, jíin tú'un kúndá'ú iní-ya yóo skandá-ya róo, jíin tú'un ja ká'io íin núu-ró iní máa Espiritu, jíin tú'un maní iní-ro jíin-i, jíin já jító ndá'ú-ro núu-í. ²Jíin táka tu'un yá'a ná kúkuu-ró, náva'a kusii xaa iní-ri. Te íin-ni ná káa xini-ro. Te íin-ni ná kúndá'ú iní-ro tá'an-ró. Te íin-ni ná kóo iní-ro jíin íin-ni ná káni iní-ro. ³Tú ní íin ndatínu sá'a-ró já kuátá'an-ró, xí já sávixi-ro máa-ró, chí sua ná kóo súchí iní-ro jíná'an-ró, te ná táva-ro cuenta ja vá'a-ga kúu tá'an-ró vásá máa-ró. ⁴Te ma kóto-ró tínu ja kúu máa-ró jíná'an-ró, chí suni ná kóto-ró tínu ja kúu tá'an-ró. ⁵Ná káni iní-ro jíná'an-ró nátu'un nī jani iní Cristo Jesús. ⁶Te máa-yá nī

kaa-ya nátu'un Dios, ko tú ní ndío iní-ya já jíin fuerza nduu iin núu-yá jíin Dios. ⁷Ko ni sa-ya máa-yá, te ni nduu-ya nátu'un kándaá mozo, ni kaku-ya nátu'un jito cháa. ⁸Te nuu ní kenda-ya nátu'un jika cháa, te ni sásúchí-ya máa-yá. Te ni jandatu-ya onde ni jilí-ya, vasa ni jilí-ya jiká cruz. ⁹Ja yúan ní nduñá'nu luu xaḥ-ya ni sá'a Dios, te nuu Jesús ni ja'a Dios iin sí'ví kánúú núu táká-ga sí'ví. ¹⁰Náva'a jíin sí'ví Jesús ná júkuini jítí táká ja ká'iin iní andí'ví, jíin já ká'iin nuu ñú'un, jíin já ká'iin chíi ñu'un, ¹¹te taká yu'u ka'an ndaa ja Jesucristo kúu máá Jító'o. Yuán kánakana jaa-ún máá Táa-yo Dios. ¹²Ñani máni, nene nátu'un ni kajandatu-ro núu-rí kivi ní kandii-ri nuu-ro, te suni súan va'a-ga ni kasá'a-ró vína vasa jiká ní kanchaa-ri, núsáá te vína ná sátiñu va'a-ró náva'a ná kée va'a ja náma-ró máa-ró. Te jíin tú'un yú'ú, tu'un kísi-i róó, ná sá'a-ró. ¹³Chi Dios kúu I'a sátiñu jíin-ró náva'a ná sá'a-ró ndasa kuní maá-yá, jíin ndása kúsi iní máa-yá. ¹⁴Ma kútuku iní-ro jíin tíñu kásá'a-ró, ni ma kánaá-ro jíin tá'an-ró. ¹⁵Náva'a tú naun náku-xndí-ya sikí-ro. Te ma kivi nduu-ro jíin tíñu ñáá. Te kuu-ró sé'e Dios, ñayivi tú cha'an, vasa kájika kuu-ró má'ñú ñáyivi yákua yo'o iní, jíin má'ñú ñáyivi ní'in iní. Te ma'ñú ñáyivi-ún kástúun-ro nátu'un lámpara iní ñuyivi. ¹⁶Kutiin ni'in-ró tú'un ja kúchaku-ro jíin, náva'a kusii iní-ri kivi ndíi Cristo. Yuán-na te kuní-ri ja ná tú ní jika kuu sáni-ri, ni tú ní kána sáni tain-ri. ¹⁷Te nú ni jati niñi-ri ja ndúkú-ri skándíja-ga-ri

róó, yuán kúu nátu'un ni soko-ri máa-rí nuu-yá. Yuán kúsi iní máa-rí, te suni kúsi iní-ri onde jíin táká róó jíná'an-ró. ¹⁸Te suni súan ná kúsi iní máa-ró jíná'an-ró, te ná kúsi iní-ro onde jíin ruu.

Tu'un Timoteo jíin Epafrodito

¹⁹Ko ñúkuu iní-ri ja ná kuá'a máá Jító'o-yo Jesús tu'un, te táji yachí-ri Timoteo jaa-de nuu-ro, náva'a ná ndúndéé iní-ri nú ni jini-ri ndasa ká'io-ró. ²⁰Chi tú kuti ingá cháa ío yá'a ja iin-ni xini kúñava'a jíin-ri nátu'un máa-de, ja kuítú iní koto ñúkuún róó. ²¹Chi taká-de kándúkú-de ja kúu máa-de, ko nasu já kúu Cristo Jesús. ²²Ko a ni kajini-ro já bueno sá'a Timoteo. Nátu'un se'e jíin táa-i, suni súan ni kuu játíñu-de jíin-ri jáni-de tu'un va'a. ²³Núsáá te ñúkuu iní-ri táji-ri cháa yá'a jaa-de nuu-ro, te nú ni jini-ri ndasa kua'an tíñu jiku-ri jíin. ²⁴Te jáni ndija iní-ri ja kuá'a máá Jító'o-yo tú'un, ja súni máa-rí jaa yachí-ri nuu-ro. ²⁵Ko ni jani iní-ri ja kánúú táji-ri ñani-ri Epafrodito jaa-de, chi cháa sátiñu jíin-ri kúu-de, te chindéé tá'an-de jíin-ri. Te suni ndajá'a máa-ró ní kuu-de sáa. Te suni játíñu-de nuu-rí taká nuu nándi'i-ri-de. ²⁶Chi ni kuu xaḥ iní-de ja kuní-de nuu-ro jíná'an-ró núú. Te ni kukuí'a iní-de, chi a ni kajini tu'un-ró já ní ku'u-de. ²⁷Chi jandáa ni ku'u-de ja á yani kuu-de núú, ko Dios, ni kundá'ú iní-ya-dé, ko nasu máá iin-de, chi onde ruu, náva'a tú kaa-ga kukuí'a iní-ri núú. ²⁸Núsáá te jítú iní-ri ni táji-ri-de kujaa-de nuu-ro, náva'a ná kuní-ro núu-dé jíná'an-ró. Te ndusiú túku

ini-ro, te ruu tuká ndukuí'a ndásí iní-ri. ²⁹Núsáá te kua'tá'ú-ró-de, chí kándíja-de nuu máá Jító'o-yo, te ná kóo sií iní-ro, te ka'an jínú'ún-ró jín cháa ja kándaa nátu'un káa-de. ³⁰Chí a yani kuu-de núú, ja sikí tíñu máá Cristo. Te vasa ní jí'i-de ko a ní skíkuu-de tíñu ja tú ní síjínu máá-ró ja kúu ruu.

Ná sikí ndúkú ndéé-yó

3 Te iin-na tu'un ío ñáni. Ná kúsí iní-ro jín máá Jító'o-yo. Chí ruu, jandáa, tú kúníni iní-ri chaa-ri suni suni-ni tu'un-ún nuu-ro, ko súan ío seguro-ga ja kúu róo. ²Ma kóto-ró núu tí'ina. Ma kóto-ró núu ñáyivi kás'a tíñu ñáá. Ma kóto-ró núu cháa ní kaxití ndúu. ³Chí yóo kákuu chaá ní kaxití ndúu ndija. Te jín iní jín añú-yo káchiñú'ún-yó Dios. Te kákusi iní-yo jín Cristo Jesús. Chí tú káchiñú'ún-yó máá-yó. ⁴Te nú ndé chaá jáni iní-de ja kúu chiñú'ún-de máá-de, te suni ruu ví'i-gá sá'a-ri núú, chí suni ruu chiñú'ún-rí máá-rí nú súan ío núú. ⁵Chí ní xití ndúu ruu nuu uná kiví. Te suni tata Israel kúu-ri. Te suni tá'an tata Benjamín kúu-ri. Te suni hebreo se'e hebreo kúu-ri. Te suni ní chiñú'ún-rí ley ja káchiñú'ún fariseo. ⁶Te ní jítú iní-ri ní chindikín-ri tikuní ní sá'a ndíva'a-ri jín-i. Te tú ní nákuñdí ni iin ley sikí-rí, chí ní skíkuu ndaa-ri. ⁷Ko taká tíñu ja kúndéé-rí jín núú, tú sá'a-ri cuenta jín-ún vína, chí va'a-ga ná náa-ún, te ná chíñú'ún-rí Cristo jáni iní-ri. ⁸Te jandáa, chí jáni iní-ri ja va'a-ga ná náa taká tíñu-ún, náva'a ná kuni va'a-ri ja kúu tu'un Jító'o-ri Cristo

Jesús, chí jian kúu ja kánúú-gá. Te ja sikí máá-yá ní xnáa-rí taká tíñu, te jáni iní-ri ja máni kuayo kúu. Súan sá'a-ri náva'a kundéé-rí najaa-ri nuu Cristo, ⁹te náva'a iin kiví te a jíní-ri ja kánde-ri chí Cristo. Ko nasu ja sánda-ri máá-rí jín ley, chí sua ja kéndoo ndaa-ri sá'a Dios jín tú'un kándíja-ri, chí kándíja-ri nuu Cristo, ¹⁰náva'a kuni va'a-ri nuu-yá, te kuni-ri ndasa káa fuerza naschakú-ya yóo, te suni ndo'o ta'an-ri jín-yá, te suni nduu-ri nátu'un káa máá-yá jín tú'un ja ní jí'i-ya. ¹¹Chí sanaa te súan kundéé-rí nachaku-ri ma'ñú ndíyi. ¹²Te chá'an-ga kundéé-rí, ní té chá'an-ga yija-ri. Ko ndúkú ndéé-rí kua'an-ri náva'a ná ní'in-rí tu'un-ún, chí ja yúan kúu ja ní ní'in Cristo Jesús ruu. ¹³Ñáni jíná'an-ró, ruu na tú sá'a-ri cuenta ja á ní kundéé-rí jín. Ko máni xnáa-rí iní-ri taká ja ní kuu ichi yatá, te skáa-ga-ri ichi núu-rí kua'an-ri jín. ¹⁴Te ndúkú ndéé-rí kua'an-ri ná jáa-ri onde nuu ío ku'a, náva'a kundéé-rí ní'in-rí premio ja ku'a Dios, chí kana-ya xini-rí ki'in-ri ichi nínu onde jín Cristo Jesús. ¹⁵Te ndé yóo ní yija-yó, te súan ná kóo xini-yo núsáa. Te nú ndé róo sín xini káñava'a-ró, suni ya'a ná stá'an Dios nuu-ro. ¹⁶Ko nú ndasa ní kundéé-yó ní sku'a-a-yó, súan ná káka-yó, te suni iin-ni ná kóo xini-yo. ¹⁷Ñáni, ná ndáku-ró rúu jíná'an-ró, te kunchaa nuu-ro ñáyivi kájika súan nátu'un ichi ní stá'an-ri nuu-ro. ¹⁸Chí kua'a ñáyivi kájika kuu-i ichi ñáá, te tíni jínu ní jani-ri tu'un ñáyivi yúan nuu-ro. Te suni ká'an ndé'e-ri jín-ró vína, ja máa-i kákuu ñáyivi kájito u'u-i

tú'un ja ní jì'i Cristo jìka cruz. ¹⁹Te ìin kivi te naa ìi ñáyivi-ún, te ndì'i-i. Chì mání chíñú'ún-i toko-í. Te kúsiì iní-i jíin tú'un ja kúka nuu iní-i sá'a núu. Te kaní iní-i ndé'é-i nuu ndátíñu ío iní ñuyívi. ²⁰Ko ñuu máá-yó kúu onde andíví. Te suni onde yúan káindatu-yó ndíi máá Jító'o-yo Jesucristo, I'a nama yóó. ²¹Te máá I'a-ún, nasama-ya yíki kúñu ndá'ú-yo, náva'a nduu nátu'un káa yiki kúñu ndíi ncháa máá-yá. Chì Dios kúu ka'nu-ya táka ja ío, te suni jíin fuerza-ya sá'a-ya-ún.

Nene ná kúsiì iní-yo

4 Ñáni mání jíná'an-ró, súan ná kuñi ñi'in-ró jíin máá Jító'o-yo, chí kúu iní-ri róó, te kúsiì iní-ri jíin-ró, te róó kúu nátu'un premio-ri. ²Te ká'an nda'ú-ri jíin Evodia, te ká'an nda'ú-ri jíin Síntique ja ná kóo ìin-ni xini-ñá jíná'an-ña, nátu'un kuní máá Jító'o-yo. ³Te nuu róó Timoteo, suni ká'an nda'ú-ri jíin-ró, chí cháa ñi chindéé tá'an va'a jíin-rí kúu-ró, te ná kuá'a núu-ró ndá'a núu ñá'an yá'a, chí ñi kasátiñu ñi'in-ña jíin-rí ñi jani-ri tu'un va'a sáa, te suni onde jíin Clemente jíin sáva-ga ñayivi kásátiñu jíin-rí, chí s'ívi ñáyivi yúan a káyoso núu lista ñayivi kúchaku ñí káni. ⁴Nene ná kúsiì iní-ro jíná'an-ró núu máá Jító'o-yo. Ìnga jínu ká'an-ri jíin-ró: Ná kúsiì iní-ro. ⁵Ka'an mani-ro jíná'an-ró náva'a ná kuichá tu'un ki'in nuu táka ñayivi ja súan káa máá-ró. Máá Jító'o-yo a ñi kuyani-ya. ⁶Ma nándi'i iní-ro sikí ní ìin. Ko ná ká'an-ro jíin Dios onde jíin tú'un kánakuatá'ú-ró, jíin

tú'un kájikan ta'u-ro, jíin tú'un káka'an nda'ú-ro, náva'a ná kuní-ya ndéja kuní máá-ró. ⁷Yúan-na te Dios kuá'a-ya tú'un vindáa vinené iní añú-ro jíin xiní-ro. Vasa tú kájuku'un iní-ro ndasa sá'a-ya-ún, te koto-ya róó onde jíin Cristo Jesús. ⁸Ñáni, máá ìin-na tu'un ío. Tú'un yá'a ná kúndee xini-ro: Taká tu'un ndija, taká tu'un jíin'ún, taká tu'un ndaa, taká tu'un ndoo, taká tu'un mani iní, taká tu'un ja jatú'ún-i, taká nuu ío ja vá'a, jíin táka ja kúu nakana jaa-yó-yá sá'a, yúan ná núku'un iní-ro. ⁹Taká tu'un ja ní kakutu'a-ró, jíin tú'un ñi kani'in-ro, jíin tú'un ñi kajini so'o-ró, jíin tíñu ñi kajini-ro sá'a máá-rí, taká yúan ná sá'a máá-ró. Yúan-na te máá Dios, I'a já'a tu'un vindáa vinené, koo-ya jíin-ró. ¹⁰Ko kúsiì xa'an iní-ri jíin máá Jító'o-yo, chí vina, vasa kuéé, ko ñi kanuku'un iní-ro, te ñi kachindéé-ró rúu. Chí súan sá'a-ró kuní-ro núu, ko tú ní ío modo. ¹¹Nasu já ndá'ú tá'an-ri ká'an-ri, chí ruu, a ñi skuá'a-ri kaan-ri jíin nú ndasa-ni tá'an-ri. ¹²Jini-ri kuchaku ndá'ú-ri, te jini-ri kuchaku kúká-rí. Ndí'i ñi skuá'a-ri, te a ñi kaan-ri jíin táka, nú ja ndá'a chí-ri, nú ja yíta'an nuu-rí, nú ja kúñava'a kua'a-rí, xí já tá'an ndá'ú-ri. ¹³Ndí'i-ni kúu sá'a-ri, chí máá Cristo já'a-ya fuerza iní-ri. ¹⁴Ko bueno ñi sá'a-ró já ní jito ta'an-ro túnd'o jíin-rí. ¹⁵Te róó, ñayivi ñuu Filipos, suni a kájiní-ro já ní ìin tikuní tú ní kájito tá'an jíin-rí ja kuá'a yaku najín kúta'u-rí, chí mání róó jíná'an-ró onde kivi ní kejá'a-rí jáni-ri tu'un va'a ná ñi kenda-ri vai-ri ñuu Macedonia.

¹⁶Chi onde ná kánde-ga-ri ñuu Tesalónica ni katáji-ró yakú ja jínu ñú'ún-rí, ni jaa iin uu jínu. ¹⁷Nasu ndúkú-rí ja kuá'a-ró núu-rí núú, chi ndúkú-rí ja ná ndeá-ga ta'u-ro núu-yá. ¹⁸Te a ñáva'a-ri taká ja jínu ñú'ún-rí, te sobra-ga ío. Te a ñú'un chítú iní nda'a-rí, chi ni ni'in-rí ja ní katáji-ró vái jín Epafrodito. Te kúsi iní Dios sá'a, chi nátu'un ni kasoko vá'a-ró núu-yá, te asun já'an. ¹⁹Te Dios máá-rí, ná nákuá'a-ya núu-ro taká ja nándi'i-ró, chi kúká máá-yá jín tú'un ja vá'a ja lúu

ío iní Cristo Jesús. ²⁰Te nuu máá Táa-yo Dios ná nákana jaa-yó-yá ní káni ní kuiá. Súan ná koo. Amén. ²¹Ná sándéé iní taká ñayivi ká'io ndoo ni sá'a Cristo Jesús, achi-ro kúni-i. Te ñani-yo já káxiukú jín-rí yá'a káka'an ja ná sándéé iní-ro jíná'an-ró. ²²Te taká ñayivi ndoo káka'an-i ja ná sándéé iní-ro jíná'an-ró. Te ni kaa-ga káka'an ñayivi káxiukú vé'e César. ²³Tu'un luu ío iní máá Jító'o-yo Jesucristo, ná koo jín taká róo jíná'an-ró. Amén.